

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

7–11. novembar 2022.

Sektor za monetarne i devizne operacije
Odeljenje za devizne rezerve
Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Novembar 2022.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 11.11.2022	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	3.992,93	5,90%	-14,12%
Dow Jones Industrial	SAD	33.747,86	4,15%	-6,05%
NASDAQ	SAD	11.323,33	8,10%	-27,90%
Dax 30	Nemačka	14.224,86	5,68%	-11,55%
CAC 40	Francuska	6.594,62	2,78%	-6,59%
FTSE 100	Velika Britanija	7.318,04	-0,23%	-0,90%
NIKKEI 225	Japan	28.263,57	3,91%	-3,46%
Shanghai Composite	Kina	3.087,29	0,54%	-12,61%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	2,13%	1,1	282,4
	10y	2,16%	-13,5	238,8
Francuska	2y	2,26%	2,7	304,1
	10y	2,67%	-16,3	254,0
Španija	2y	2,36%	3,6	297,4
	10y	3,19%	-15,2	272,4
Italija	2y	2,79%	-7,8	303,7
	10y	4,20%	-25,9	323,8
UK	2y	3,17%	9,5	260,0
	10y	3,36%	-17,9	243,8
SAD	2y	4,33%	-32,6	382,1
	10y	3,83%	-33,5	227,6
Kanada	2y	3,82%	-30,3	282,2
	10y	3,14%	-35,8	146,0
Japan	2y	-0,06%	-1,7	5,3
	10y	0,24%	-1,5	17,1

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na FX tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	1,0342	4,22%	-9,68%	USD/EUR	0,9669	-4,06%	10,72%
EUR/GBP	0,8766	0,12%	2,35%	USD/GBP	0,8476	-3,93%	13,33%
EUR/CHF	0,9745	-1,46%	-7,60%	USD/CHF	0,9424	-5,45%	2,31%
EUR/JPY	143,51	-1,61%	9,86%	USD/JPY	138,78	-5,59%	21,64%
EUR/CAD	1,3716	2,31%	-4,87%	USD/CAD	1,3265	-1,81%	5,34%

Izvor: Bloomberg.

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	1,40%	0,3	197,9	3,78%	-2,0	373,0	2,93%	0,0	288,0	0,45%	0,4	116,3
1M	1,36%	-3,6	193,6	3,79%	-1,2	375,1	2,93%	-0,4	287,9	0,45%	0,2	115,7
3M	1,76%	2,8	232,5	4,27%	5,9	421,9	3,35%	3,7	320,0	0,15%	4,9	86,3
6M	2,29%	1,3	281,8	4,62%	2,2	456,5	3,80%	3,3	348,9	-0,12%	4,4	59,6
12M	2,81%	1,7	328,9	4,91%	-2,7	476,2	4,26%	0,3	365,8	-0,41%	2,2	31,0

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti.

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q4 (u %)
Evropska centralna banka	1,50*	0,75	27.10.22.	15.12.22	2,00
Federalne rezerve SAD	3,75-4,00	0,75	02.11.22.	14.12.22.	4,25-4,50
Banka Engleske	3,00	0,75	03.11.22	15.12.22	3,50
Banka Kanade	3,75	0,50	26.10.22.	07.12.22.	4,00
Švajcarska nacionalna banka	0,50	0,75	22.09.22.	15.12.22.	1,00

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 1,25%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je ojačao za 4,22% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 0,9918 do 1,0345 (tokom perioda trgovanja) odnosno od 1,0022 do 1,0342 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

U prvoj polovini nedelje, u uslovima rasta sklonosti prema riziku na tržištu, cene akcija na evropskim berzama, kao i prinosi na nemačke državne obveznice, beleže rast, dok je evro jačao prema američkom dolaru.

Raspoloženje investitora u zoni evra se poboljšalo u novembru, odražavajući nadu da će toplije vreme i pad cena energenata umanjiti potrebu za racionalizacijom potrošnje gasa ove zime. Indeks poverenja investitora u zoni evra *Sentix* porastao je na -30,9 poena u novembru, sa -38,3 u oktobru. Industrijska proizvodnja u Nemačkoj u septembru porasla je za 0,6% u odnosu na prethodni mesec, što je iznad očekivanih 0,1%. U odnosu na isti mesec prethodne godine porasla je za 2,6% (očekivano 2,0%).

Potpredsednik ECB-a De Gindos i predsednik Bundesbanke Nagel izjavili su da će ECB nastaviti sa aktuelnim pooštavanjem monetarne politike, čak i ako to usporava privredni rast, jer bi visoke stope inflacije bile još bolnije za privredu.

Kancelarija za statistiku EU, Evrostat, saopštila je u utorak da je maloprodaja u zoni evra porasla za očekivanih 0,4% na mesečnom nivou, uz pad od 0,6% na godišnjem nivou (očekivan pad od -1,1%).

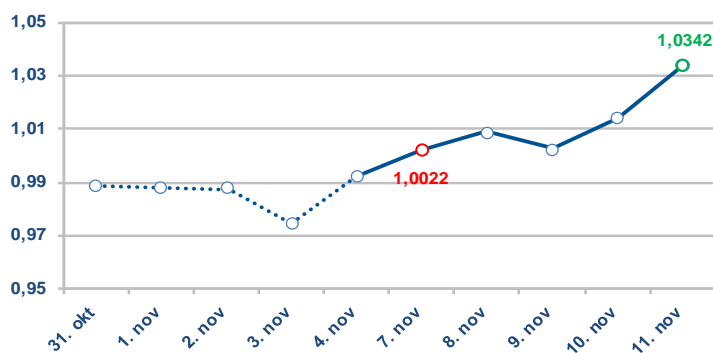
Evro je ove nedelje ojačao prema dolaru za 4,22%. Dolar je znatnije oslabio krajem nedelje nakon objave podataka koji ukazuju na usporavanje inflacije u SAD.

Dolar se stabilizovao u sruđu i počeo da jača u susret objavi podataka o inflaciji u SAD, a u fokusu tržišnih učesnika bila su dešavanja na tržištu kriptovaluta i rezultati američkih izbora. Cene kriptovaluta su ove nedelje znatno smanjene, nakon vesti o potencijalnom preuzimanju berze *FTX* (koja ima problem sa likvidnošću) od strane rivalske berze *Binance*, što je dodatno povećalo zabrinutost učesnika da na ovom tržištu postoje strukturni problemi. Investitori su pratili i prve rezultate izbora u SAD, koji najverovatnije ukazuju na novi period podeljene vlade u Vašingtonu, gde će tesnu većinu u Kongresu imati republikanci, dok će demokrate zadržati kontrolu u Senatu.

Najveća promena vrednosti kursa EUR/USD desila se u drugoj polovini nedelje, nakon što su u četvrtak objavljeni podaci koji su pokazali da su potrošačke cene u SAD u oktobru porasle manje od očekivanja, odnosno da inflacija usporava.

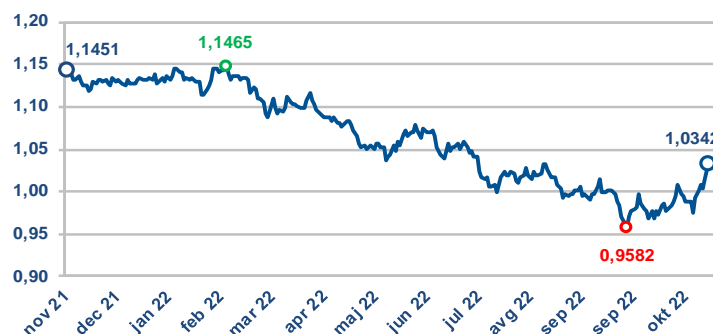
Godišnja stopa rasta potrošačkih cena u SAD (CPI), nakon 8,2% u septembru, u oktobru je osetno smanjena, na 7,7% (više od očekivanih 7,9%), što je prvi put od februara da je godišnji rast CPI bio ispod 8%. Mesečna stopa inflacije je ponovo iznosila 0,4% (kao u septembru), takođe ispod očekivanja (0,6%).

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

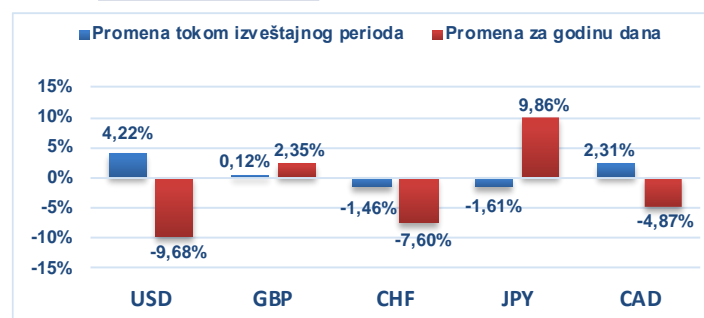
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

Izvor: Bloomberg.

Nakon objave ovih podataka dolar je znatnije oslabio i prema evru i prema većini drugih valuta usled rasta očekivanja da će FED već na narednom sastanku u decembru biti manje agresivan s povećanjem kamatnih stopa. Dolar je nastavio da slabi i u petak, krećući se ka najvećem dvodnevnom padu u skoro 14 godina, pošto su investitori nastavili da favorizuju rizičnije valute nakon znakova da američka inflacija usporava. Sklonost investitora prema riziku dobio je dodatni podsticaj nakon vesti da je Kina ublažila neka od strogih ograničenja u zemlji u vezi sa kovidom-19.

U takvim okolnostima dolar je samo u četvrtak i petak oslabio prema evru za više od 3%, pa je kurs EUR/USD izveštajni period završio na nivou od 1,0342 američka dolara za evro (najviša vrednost na zatvaranju za period).

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD su tokom izveštajnog perioda smanjeni duž cele krive prinosa, a posebno kod instrumenata ročnosti dve i više godina. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za 32,6 b.p. (na 4,33%), a prinos desetogodišnje obveznice za 33,5 b.p. (na 3,83%).

Na snažan pad prinosa tokom nedelje najviše su uticali podaci o slabljenju inflacije u SAD u oktobru, podržavajući spekulacije da bi Federalne rezerve mogle postati manje agresivne s povećanjem kamatnih stopa i da je moguć zaokret u vođenju monetarne politike. Prema *FF Futures*, tržišni učesnici očekuju povećanje od 50 b.p. na sastanku sredinom decembra, a zatim još najmanje dva povećanja od po 25 b.p. početkom sledeće godine i terminalnu stopu od najviše 5%.

Godišnja stopa rasta potrošačkih cena u SAD (*CPI – Consumer Price Index*) u oktobru je znatno smanjena, na 7,7%, nakon 8,2% u septembru, što je više od očekivanja (7,9%). Mesečna stopa inflacije je ponovo iznosila 0,4%, takođe ispod očekivanja (0,6%). Godišnja stopa bazne inflacije, koja isključuje volatilne kategorije hrane i energenata, iznosila je 6,3% (očekivano 6,5%, prethodno 6,6%), dok je mesečna stopa smanjena na 0,3% (očekivano 0,5%, u prethodnom mesecu 0,6%).

Nekoliko zvaničnika FED-a (Evans, Džordž i dr.) izjavilo je da postoje koristi od što ranijeg prilagođavanja tempa monetarnog zatezanja i izrazilo zabrinutost da bi previše pooštavanja rizikovalo privredni pad.

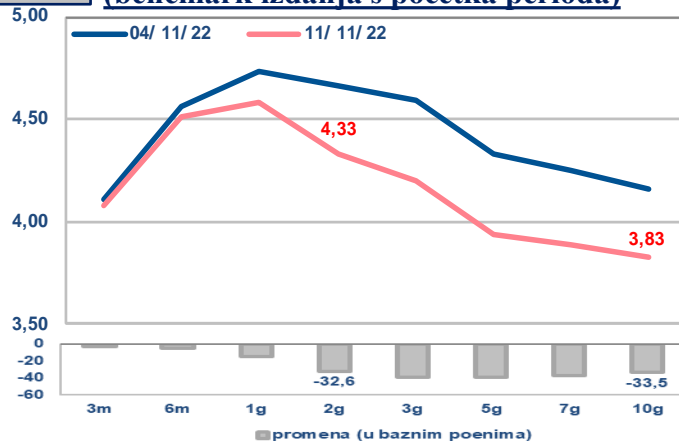
Podaci o usporavanju rasta potrošačkih cena podržavaju očekivanja da bi FED mogao usporiti tempo zaoštavanja.

Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, prema preliminarnoj proceni za novembar, znatno je smanjen, sa 59,9 na 54,7, što je ispod očekivanja (59,5). Komponenta koja se odnosi na procenu trenutne situacije smanjena je na 57,8 (sa 65,6 u oktobru), dok je komponenta očekivanja smanjena na 52,7 (sa 56,2). S druge strane, očekivanja inflacije u narednoj godini dana dalje su povećana, na 5,1% (sa 5,0%), dok su očekivanja inflacije u dužem roku – narednih pet do deset godina povećana na 3,0% (sa 2,9%). I kratkoročni i dugoročni izgledi za inflaciju domaćinstava povećani su, uprkos približno stabilnim cenama benzina tokom perioda istraživanja. Inflaciona očekivanja ostaju na gornjem kraju zone komfora FED-a, ukazujući na to da je FED daleko od toga da odustane od borbe protiv inflacije. Osim toga, sentiment kod potrošača beleži pad u odnosu na septembar, ukazujući na pad tražnje i odražavajući pesimističnije trenutne i kratkoročne izgledi i nalazi se na nivoima iz 2008. godine, za vreme svetske finansijske krize.

Broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD, tokom nedelje koja se završila 5. novembra, povećan je na 225 hiljada, nakon 218 hiljada u prethodnoj nedelji i nalazi se na nešto višem nivou u odnosu na prosek pre početka pandemije od 218 hiljada. Stalni nedostatak radne snage pogoršan demografskim faktorima primorao je poslodavce da zadržavaju radnike, ali gledajući unapred, kompanije bi uskoro mogle biti prinuđene da pronađu načine za smanjenje troškova, uključujući i otpuštanje radnika. Broj nezaposlenih koji se kontinuirano prijavljuju za pomoć za nezaposlene, u nedelji koja se završila 29. oktobra, povećan je za 6 hiljada, na 1,49 miliona. Taj nivo je i dalje ispod proseka pre pandemije od 1,7 miliona u 2019. godini, ali uzlazni trend ukazuje na hlađenje uslova na tržištu rada.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.10

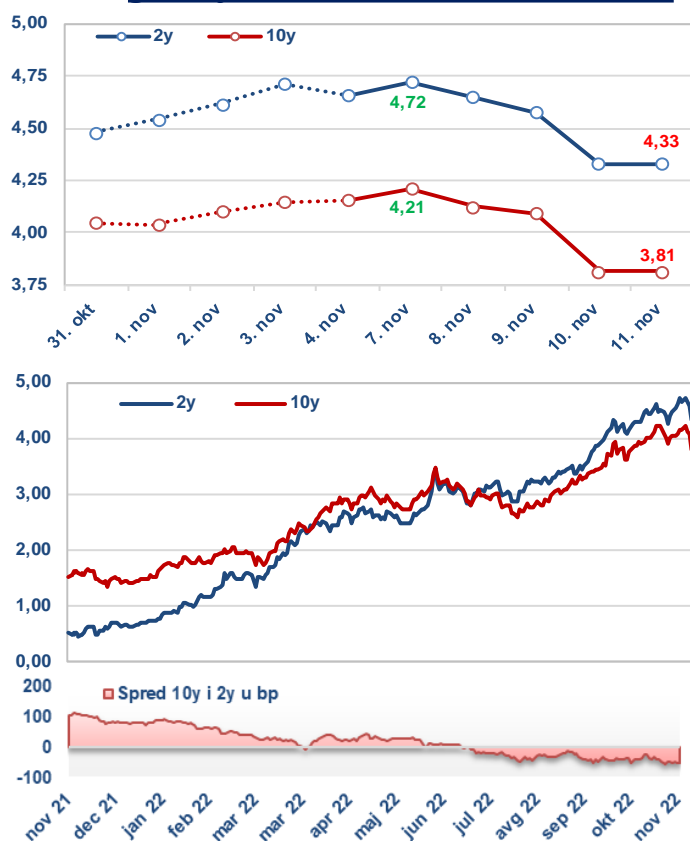
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta potrošačkih cena, G/G	Okt	7,9%	7,7%	8,2%
Indeks poverenja potrošača Univerziteta iz Mičigena, preliminarno	Nov	59,5	54,7	59,9
Broj novih prijava za pomoć u slučaju nezaposlenosti, u 000	05.Nov	220	225	218

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica duže ročnosti su smanjeni, dok su prinosi obveznica kraće ročnosti uglavnom nepromenjeni. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za oko 1 b.p., na 2,13%, dok je prinos desetogodišnje obveznice smanjen za 13,5 b.p., na 2,16%. Pad prinosa tokom perioda najvećim delom bio je posledica očekivanja da bi FED i druge vodeće centralne banke mogle usporiti s povećanjem kamatnih stopa, čemu je doprineo podatak da je inflacija u oktobru u SAD bila manja od očekivanja.

Prema procenama Evropske komisije, stopa rasta BDP-a u zoni evra u 2022. iznosiće 3,2%, što je iznad prethodne procene od 2,7%. Privredni rast tokom prve polovine godine bio je solidan, uz rast potrošnje stanovništva, posebno u sektoru usluga nakon ukidanja restriktivnih mera zbog kovida. Iako dosta sporiji, rast je nastavljen i u trećem tromesečju. Ipak, rastuća neizvesnost, visoki troškovi energenata, rast inflacije i pad kupovne moći, uporedo s pogoršanjem finansijskih uslova, uticaće na dalje usporavanje rasta, moguće i na recesiju u mnogim zemalja zone evra. Usled toga, očekivanje rasta u narednoj godini znatno je niže i iznosi 0,3% (prethodna procena 1,4%). Oporavak rasta očekuje se od proleća naredne godine, dok bi rast u 2024. godini mogao da iznosi 1,5%.

Prema procenama Evropske komisije, inflacija u zoni evra u 2022. iznosiće 8,5%, iznad prethodne procene od 7,6%. Tokom naredne godine očekuje se usporavanje inflacije, ali i dalje na visokom nivou, odnosno na 6,1% (prethodno 4,0%), dok procena za 2024. iznosi 2,6%. Revizija procena navise posledica je znatno većih cena gasa i struje, koji se prelivaju na većinu proizvoda i usluga iz potrošačke korpe.

Procene Evropske komisije – inflacija u zoni evra 8,5% u 2022, 6,1% u 2023. i 2,6% u 2024.

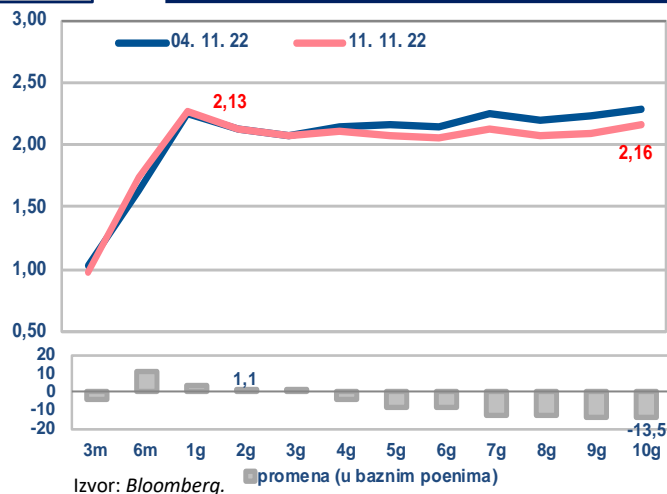
Prema istraživanju koje je sprovedla ECB, u odnosu na prethodno, potrošači očekuju višu inflaciju u zoni evra u narednoj godini dana, dok su očekivanja za naredne tri godine gotovo nepromenjena, ali znatno iznad cilja ECB-a. Smanjena su očekivanja privrednog rasta i povećana očekivanja rasta nezaposlenosti. Potrošači (prema medijani) očekuju inflaciju od 5,1% za narednih 12 meseci, odnosno 3% za naredne tri godine.

Potpredsednik ECB De Gindos rekao je da će ECB započeti proces smanjenja bilansa stanja, odnosno kvantitativnog zatezanja sigurno tokom 2023. i da, po njemu, smanjenje treba da bude pasivno u početku, odnosno započeti s reinvestiranjem dospelih obveznica u manjem obimu. Dalja povećanja kamatnih stopa ECB-a zavisice od narednih ekonomskih podataka. Očekuje usporavanje inflacije tokom prve polovine sledeće godine, ali i da ukupna i bazna inflacija i dalje ostanu na visokom nivou. Početak recesije moguć je u četvrtom tromesečju ove godine, ali ne očekuje veći pad ekonomske aktivnosti.

Guverner belgijske centralne banke Vunš rekao je da će ECB možda morati da podigne kamatne stope više nego što investitori očekuju, ako se zona evra suoči samo s blagim padom ekonomske aktivnosti (što bi mogao biti slučaj s obzirom na fiskalnu podršku zemalja). Praćeno daljim rastom inflacije i inflacionih očekivanja, kamatne stope će morati da budu i iznad tržišnog konsenzusa od 3%. Rekao je da je za sada teret rasta cena na zaposlenima, ali da očekuje veći rast zarada u narednim mesecima.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

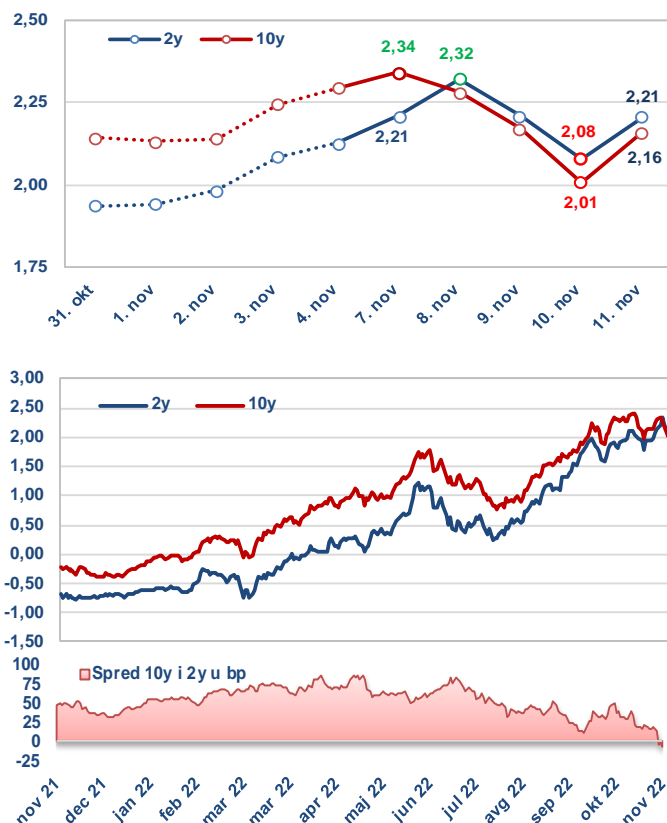
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Sentix, indeks poverenja investitora, zona evra	Sep	-35,0	-30,9	-38,3
Maloprodaja, zona evra, Y/Y	Sep	-1,1%	-0,6%	-1,4%
Industrijska proizvodnja, Nemačka	Sep	0,1%	0,6%	-1,2%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

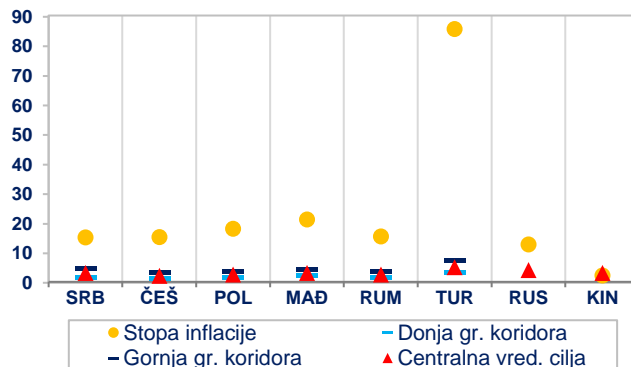
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (Q4, %)*
Srbija (NBS)	4,50	0,50	10.11.22	8.12.22	-
Češka (CNB)	7,00	1,25	22.6.22	21.12.22	7,05
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7.9.22	7.12.22	7,07
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27.9.22	22.11.22	13,00
Rumunija (NBR)	6,75	0,50	8.11.22	10.1.23	-
Turska (CBRT)	10,50	-1,50	20.10.22	24.11.22	9,05
Rusija (CBR)	7,50	-0,50	16.9.22	16.12.22	7,35
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,30

Izvor: Bloomberg / * T4 2022. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg / sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Rumunije (NBR) povećala je referentnu kamatnu stopu za 50 b.p., na nivo od 6,75%. Očekivanja analitičara bila su podeljena između 50 b.p. i 75 b.p. Stope na depozitne i kreditne olakšice povećane su u istom obimu, na nivo od 5,75% i 7,75%, respektivno. Odluka je doneta u uslovima povišenog nivoa stope inflacije. **Stopa inflacije je u Rumuniji u oktobru iznosila 15,32%**, što je ispod nivoa iz septembra, kada je iznosila 15,88% YoY, a gotovo u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika (15,35% YoY). Predstavnicima NBR istakli su da bi, prema trenutnim procenama, **stopa inflacije trebalo da zabeleži blago povećanje do kraja godine, nakon čega se očekuje njeno postepeno smanjenje.**

Centralna banka Poljske (NBP) zadržala je referentnu stopu na nivou od 6,75% (očekivano je povećanje za 25 b.p.). Ovo je drugi uzastopni sastanak na kome je NBP zadržala referentnu stopu, uz istovremeno očekivanje tržišta da će doći do povećanja. Objavljene su i **nove projekcije makroekonomskih pokazatelja Poljske, prema kojima se očekuje da stopa inflacije u 2023. godini bude u intervalu 11,1–15,3% YoY** (prethodno očekivano: 9,8–15,1% YoY). Takođe, **stopa rasta BDP-a u 2023. godini očekuje se u intervalu –0,3–1,6% YoY** (prethodno očekivano: 0,2–2,3% YoY).

Turska je realizovala emisiju evroobveznice ročnosti pet godina denominovanu u dolarima u iznosu od 1,5 milijardi dolara. Stopa prinosa na emisiji iznosila je 10% (kuponska stopa: 9,875%). Tražnja investitora tokom aukcije premašila je 4,7 milijardi dolara.

Poljska je na međunarodnom finansijskom tržištu emitovala evroobveznice u dolarima ročnosti pet i deset u ukupnom iznosu od 3 milijarde dolara (po 1,5 milijardi dolara). Obveznica ročnosti pet godina emitovana je po stopi prinosa od 5,619% (kuponska stopa: 5,50%), a obveznica ročnosti deset godina po stopi prinosa od 5,890% (kuponska stopa: 5,75%).

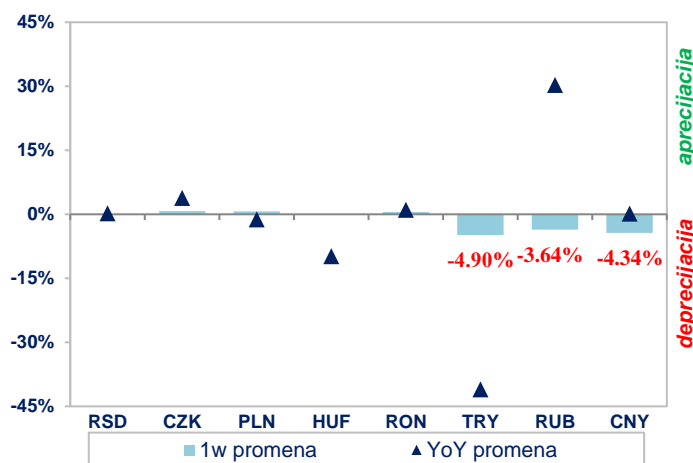
Stopa inflacije u Rusiji je u oktobru iznosila 12,63% YoY (0,18% MoM), što je ispod nivoa iz septembra od 13,68% YoY.

Stopa inflacije u Češkoj je u oktobru zabeležila nivo od 15,1% YoY (1,4% MoM), što je znatnije smanjenje (2,9 p.p.) u odnosu na nivo od 18% YoY u septembru i nalazi se ispod očekivanja tržišnih učesnika od 17,9% YoY.

Stopa inflacije u Mađarskoj je u oktobru iznosila 21,1% YoY (2,0% MoM), što je blago iznad očekivanja tržišnih učesnika 21,0% YoY i iznad nivoa iz septembra (20,1% YoY).

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (ročnost približna deset godina)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	7,580	33,0	343,0
Češka (2032)	4,897	-87,7	225,4
Poljska (2032)	7,186	-99,0	433,2
Mađarska (2032)	8,729	-165,6	489,5
Rumunija (2032)	8,300	-84,5	316,0
Turska (2031)	11,730	40,0	-693,0
Rusija (2031)	15,985	616,5	925,5
Kina (2032)	2,736	3,5	-19,4

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters) i Srbiju (podaci iz sekundarnog trgovanja).

* Podatak od 25.2. (poslednji raspoloživi podatak pre zabrane trgovanja državnim HoV Rusije).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je porasla za 5,38% i kretala se u rasponu od 1.677,11 do 1.764,62 USD/Oz (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

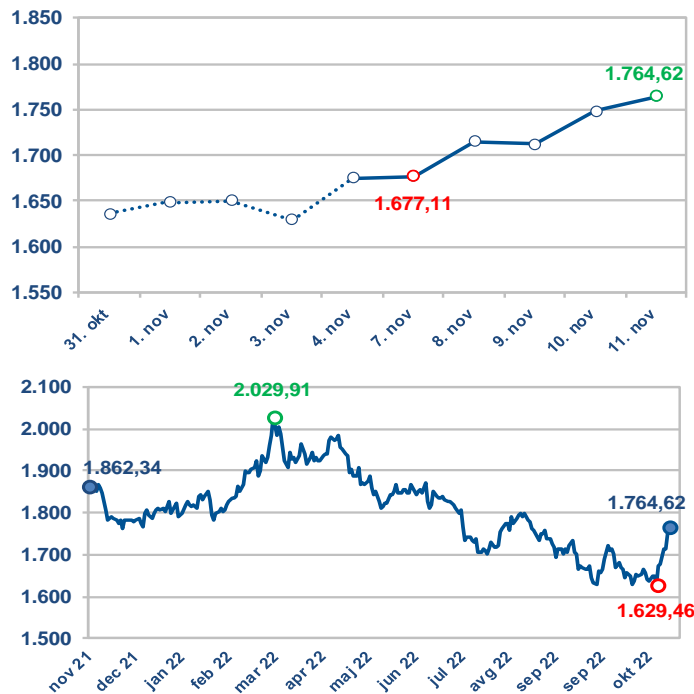
Na rast cene zlata uticali su: neizvesnost oko rezultata *midterms* izbora za članove Kongresa (Predstavničkog doma i Senata) u SAD; dešavanja na tržištu kriptovaluta usled odustajanja kompanije *Binance* od planiranog preuzimanja *FTX* zbog finansijskih problema; podaci o inflaciji u SAD ispod 8% na godišnjem nivou prvi put u osam meseci; procene investitora da bi na narednom sastanku FED-a moglo uslediti usporavanje politike daljeg agresivnog povećanja nivoa kamatnih stopa; pad vrednosti dolara i smanjenje stopa prinosa državnih HoV SAD; rast tražnje za zlatom (po podacima *WGC*, centralne banke su kupile skoro 400 tona zlata tokom T3 2022, 115% više u odnosu na T2 2022, što je najveća pojedinačna tromesečna tražnja od 2000. i skoro dvostruko veća od prethodnog rekorda od 241 t u T3 2018. godine)

Cena zlata je porasla za 5,38% i na kraju izveštajnog perioda iznosila je 1.764,62 USD/Oz.

Na ograničenje daljeg rasta cene zlata, tokom posmatrane nedelje, uticali su: pooštrevanja monetarnih politika centralnih banaka širom sveta zbog visoke inflacije, da bi što pre dostigle „neutralan” nivo; izjave pojedinih predstavnika FED-a da će se i dalje nastaviti s restriktivnom monetarnom politikom i da FED još uvek nije na putu „ublažavanja” borbe protiv inflacije.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cene nafte tipa brent smanjena je za 3,90% i kretala se u rasponu od 92,72 do 99,46 (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

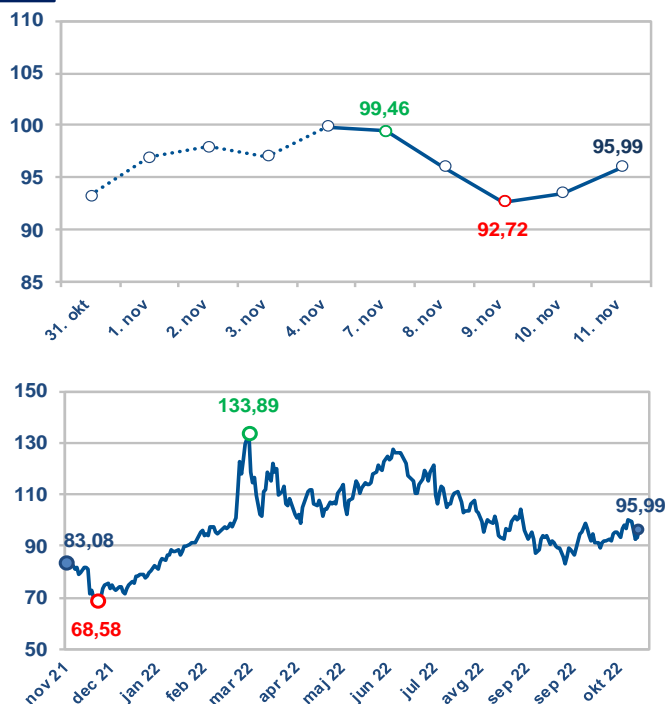
Na pad cene nafte uticali su: dalje povećanje nivoa kamatnih stopa usled rasta inflacije; aktivnost Rusije da izvozom nafte u Aziju u velikoj meri zaobide nova ograničenja cene nafte od strane G7 i EU, koja će stupiti početkom decembra; vesti o povećanju kupovine ruske nafte od strane rafinerija u Indiji po sniženim cenama; izveštaji Američkog instituta za naftu (*API*) i Američke agencije za informacije o energetici (*EIA*) o povećanju nivoa zalih nafta i benzina u SAD; povećanje broja operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije *Baker Hughes*.

Cena nafte je smanjena za 3,90% i na kraju posmatranog perioda iznosila je 95,99 USD/bbl.

Na ograničenje pada cene nafte uticali su: očekivanja investitora da će rast cene nafte biti podržan odlukom o još jednom smanjenju proizvodnje na sledećem sastanku *OPEC+*; podaci o smanjenju proizvodnje sirove nafte u Nigeriji daleko ispod dodeljenog limita proizvodnje od strane grupe *OPEC*; pad vrednosti dolara; požar u rafineriji *El Segundo* kompanije *Chevron* u Kaliforniji; podaci o inflaciji u SAD, manji od očekivanja, koji su znatno uticali na oporavak cene nafte.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.